

Moet de klaagdrempel omhoog?

Om de kwaliteit van de beroepsuitoefening te bevorderen moet de deur voor klagers wijd open staan en zijn drempels volgens de tuchtrechter taboe. Maar moet de klaagdrempel juist om die reden niet omhoog?

Forensisch accountants die hun hand in een politiek wespennest steken, komen er zelden zonder kleerscheuren vanaf. In Bussum, Wassenaar en Schiedam schoten gemeenteraadsleden met hagel en was er op zijn minst één korrel die doel trof.

In Bloemendaal meldt een gemeenteraadslid mogelijke integriteitsschendingen door gemeenteraad en bestuur. Er komt een verkennend onderzoek onder leiding van een registeraccountant. In de tussenrapportage signaleert de accountant diverse belemmeringen voor vervolgonderzoek, waaronder de weigering van de 'klokkenluidster' om zich te laten interviewen. Exit bureau.

Warboel

De 'klokkenluidster' dient een klacht in tegen de onderzoeker. De fiscaaljuriste laat het klagen over aan een jurist die ooit advocaat was en haar geen rekeningen stuurt. Deze raadsman gaat helemaal los met drie vruchteloze wrakingsverzoeken en een klacht van meer dan honderd onderdelen. Onder druk van de Accountantskamer laat de gemachtigde van de klagster er zo'n negentig vallen. Het restant van de klacht is volgens de Accountantskamer een warboel van langdradige zinnen en ongefundeerde stellingen en visies.

De kamer verklaart de klacht volledig ongegrond (20/175 Wtra AK). Dat is mooi voor de accountant. Toch heeft die al vele uren en tienduizenden euro's aan advocaatkosten moeten investeren om zich te verweren tegen de onzin. Na een kritische annotatie bij de uitspraak distantieert de klagster zich van haar op hol geslagen adviseur en trekt zij een nieuwe klacht tegen de accountant - wegens diens verweer in de tuchtprocedure - in. Wel gaat zij in hoger beroep tegen de ongegrondverklaring, omdat zij principiële bezwaren heeft tegen dit soort private onderzoeken tegen melders van misstanden.

'Het stroomlijnen van de verzetsprocedure helpt niet tegen klagers die de accountant met een minimale investering op gigantische kosten kunnen jagen met onzinnige klachtonderdelen.'

Verzet

Er ligt een voorstel bij de Tweede Kamer om de mogelijkheid van verzet tegen een voorzittersbeslissing bij de Accountantskamer te laten verdwijnen. De voorzittersbeslissing is een besluit dat de voorzitter van de Accountantskamer in haar eentje neemt. De bedoeling is kennelijk ongegronde of kennelijke niet-ontvankelijke klachten af te doen zonder inhoudelijke behandeling. Denk daarbij aan onzinkklachten en nieuwe klachten over eerder beoordeelde kwesties. Als de afgewezen klager nu in verzet komt, gaat er een streep door de beslissing en moet de Accountantskamer de zaak alsnog inhoudelijk bekijken. Straks kan de ontevreden klager alleen nog in hoger beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven. Het college kan de zaak terugwijzen als het vindt dat de klacht wel inhoudelijk beoordeeld moet worden.

Dit is een stapje vooruit, als je beseft dat het tuchtrecht bedoeld is om de kwaliteit van de beroepsuitoefening te bevorderen. Het voordeel van de beoogde wijziging is verder dat de voorzitter niet onder een voorzittersbeslissing hoeft weg te laten dat een klager verzet kan aantekenen (zie CBb 20/938).

Op kosten jagen

Het stroomlijnen van de verzetsprocedure helpt niet tegen klagers die de accountant met een minimale investering van zeventig euro aan griffierechten op gigantische kosten kunnen jagen met onzinnige klachtonderdelen. Ook als zij die op het laatste moment intrekken, is de accountant daaraan veel tijd en geld kwijt. Zou voor zulk soort klachten de klaagdrempel niet omhoog moeten?

De accountant uit Bloemendaal stelt voor het griffierecht te verhogen tot duizend euro. Dat zal kapitaalkrachtige klagers echter niet afschrikken. Daarbij komt dat het accountants-tuchtrecht daarmee wel erg uit de pas gaat lopen vergeleken bij de tuchtcolleges van andere beroepen, die bedragen van zestig tot honderd euro rekenen. Hoewel ook zij kampen met op hol geslagen klagers.

In het accountants-tuchtrecht mogen klanten of andere potentiële klagers 'geen drempel ervaren' bij de toegang tot de tuchtrechter. Accountants moeten zich toetsbaar opstellen en mogen het klachtrecht niet wegcontracteren. Evenmin mogen zij in de opdrachtovereenkomst bedingen dat de klant de kosten van eventuele tuchtprocedures voor zijn rekening neemt, zei het college nog in december 2021.

Filteren

Een te lage klaagdrempel kan leiden tot angstige en defensieve reacties, die de kwaliteit van de beroepsuitoefening niet ten goede komen. Als de wetgever toch aan de slag moet, stel ik het volgende voor: Filter klachten op hun potentie om de kwaliteit van de beroepsuitoefening te bevorderen en combineer dit zo nodig met een maximum van tien klachtonderdelen. (Zes lijkt mij nog beter.)

In december 2021 onderstreepte het college (19/1410) nog zijn vaste rechtspraak (sinds 2006) dat de motieven voor een klacht niet ter zake doen. In de tuchtprocedure gaat

Accountantskamer

20/175 Wtra AK

Maatregel: geen

Vindplaats:

ECLI:NL:TACKN:2021:74

College van Beroep voor het bedrijfsleven

20/938

Maatregel: n.v.t.

Vindplaats:

ECLI:NL:CBB:2021:1043

College van Beroep voor het bedrijfsleven

20/326 en 20/327

Maatregel: waarschuwing

Vindplaats:

ECLI:NL:CBB:2021:1101

College van Beroep voor het bedrijfsleven

19/1410

Maatregel: waarschuwing

Vindplaats:

ECLI:NL:CBB:2021:1102

het er immers om of de accountant bij de uitoefening van zijn of haar beroep in strijd heeft gehandeld met de beroepsregels dan wel het belang van een goede uitoefening van het accountantsberoep. Naar mijn oordeel kun je hieruit afleiden dat één motief er wel toe doet: De bedoeling is dat de klacht bijdraagt aan een betere uitoefening van het accountantsberoep. Als een klacht-onderdeel dat kan, doen andere motieven er inderdaad niet toe. Maar de klacht zou dus wel moeten worden beoordeeld op de verbeteringspotentie.

Je kunt die beoordeling overlaten aan de voorzitter van de Accountantskamer of aan een openbare aanklager (*zie mijn column in dit magazine van december 2021*). Maar je kunt de klagers ook zelf laten filteren: Draagt dit klacht-onderdeel bij aan een betere beroepsuitoefening of alleen maar aan mijn welbevinden? Dien ik de kwaliteit van de beroeps-uitoefening door een klacht in te dienen tegen het NBA-bestuur of heb ik andere motieven? ←